

Henki &

elämä

Musiikki jatkaa, kun sanat loppuvat

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

29.11.2023 ■ numero 10

Nousussa:
kiltteys
ja lempeys

► sivut 6–7

Kirkkobongarin
kierros
keskiajalla

► sivu 8

"Auttaminen
on joulun
ytimessä"

► sivu 11

Pääkirjoitus

Kohta lauletaan!

Kuinka ovat joululaulut parhaimmillaan? Voimalauluna yksin autossa, liikenneuuhkassa? Vai jouluattona sohvalla, tai ehkä tunnelmallisessa kirkossa yhteislauluna?

Ehkä kaikki tavat – tai jollekin ei yksikään. Seurakunnassa tiedetään jo ennalta odottaa suurta kiinnostusta joululaulutilaisuuksiin. Siksi ideoinnissa on tänäkin vuonna selvästi ollut iso vaihe päällä: Kauneimpia joululauluja lauletaan Jyväskylässä kymmenissä eri paikoissa ja eri tavoin varioituna. Kirkkojen lisäksi lauletaan pubeissa, kylätalossa, Sairaala Novan aulassa ja laavuilla. Lauluhetkiä on ruotsiksi ja englanniksi, suunnattuna lapsille ja nuorille, on kuorokonserttia ja jouluboogeta stand up -koomikon kanssa.

Itseäni on kutsutellut ajatus Kauneimmat joululaulut-vesijumpasta, joka järjestetään Wellamossa, Vaajakoskella. Siitähän voi parhaimmillaan tulla aivan hulvatonta, varmasti ainakin virkistävä.

Vaikka erikoisuuksia on mukava nostaa esiin seurakunnan viestinnässä, tänäkin jouluna kaikkein eniten lauletaan onneksi kirkkoissa. Erikoisuudet ovat hyvä mauste, mutta suuri osa kävijöistä odottaa kokemusta, joka on mahdollisimman perinteinen – ehkä jopa mahdollisimman samanlainen kuin omassa lapsuudessa tai ainakin menneinä vuosina. Pysyvää on myös se, että jokaisessa Suomen Lähetysseuran Kauneimmat joululaulut -nimikkeen alla järjestetyssä tilaisuudessa voi osallistua Lähetysseuran avustustyötä tukevaan keräykseen.

Oli laulamisen tapa sitten perinteinen tai uusi ja villi, yksi on varmaa: Jyväskylässä lauletaan tänäkin jouluna, ja paljon.

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

KUVA: PETRI BLOMQVIST

Edith Kämäräinen (vas.) ja Tiina Kämäräinen ihastelivat enkelipolun valoja pyhäinpäivänä 4.11. kello 15.05 Mäntykankaan hautausmaalla. Enkelipolku oli osa Lasten pyhäinpäivä -tapahtuman ohjelmaa.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

1 Joulun odotus alkaa Hoosiannasta. Jyväskylän seurakunnan kirkkoissa Hoosianna-hymniä pääsee laulamaan ensimmäisenä adventtina 3. joulukuuta.

2 Kauneimpia joululauluja voi laulaa ja kuunnella Sairaala Novan aulassa ti 19.12. kello 10.30. Musiikista vastaavat Jenni Jurva, Terhi Hassinen ja Jukka Hassinen.

3 Jouluaamun jumalanpalvelus ma 25.12. kello 7 Taulumäen kirkossa on kuuluttavissa suorana lähetyksenä Yle Radio 1 -kanavalla. Saarnaajana pastori Heli Ahonen.

Lisää toimintaamme tapahtumaliitteessä.

Sanottua

”Totuus on minulle pyhää. Se on monella tapaa uhattuna: ihmiset voivat jakaa disinformaatiota, toimia kaksinaismoralistisesti ja huijata. Pyrin totuuteen kaikessa, mitä teen.”

Tekoäly- ja tietoturva-asiantuntija Peteri Järvinen
(Kirkko ja kaupunki 27.10.2023)

”Ilman toivoa pelko muuttuu vihaksi ja aggressioksi.”
Ukrainan evankelis-luterilaisen kirkon piispa Pavlo Shvarts
(Kirkon viestinnän uutinen 18.9.2023)

”Viiden vaatteen vuosi on laittanut minut harkitsemaan joka iki-

sen vaateen kohdalla, onko tämä nyt sen arvoinen, että käytän yhden paikan viidestä. On jäänyt monet ihan kivat muttei tarpeelliset vaatteet kaupan rekkiin.”

Toimittaja, bloggaaja, yrittäjä ja tietokirjailija Julia Thurén
(Lilja-lehti 10/2023)

”Yhdessä tekemistä ja olemista, ja yhteisistä asioista nauttimista. Ei sen elämän juurikaan sen monimutkaisempaa tarvitse olla.”
Vuoden isä 2023 Janne Saarela
(yle.fi 7.11.2023)

”Kirja on ylivoimainen käyttöliittymä. Jo pelkästään kirjan otta-

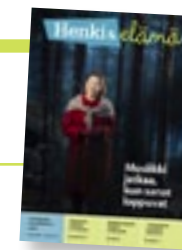
minen käteen rauhoittaa. On lupa pysähtyä. Kirjan lukeminen lievittää stressiä jo kuusi minuuttia sen jälkeen, kun lukija on aloittanut kirjan.”

Toimittaja Suvi Kerttula
(IS 29.10.2023)

”Sosiaalinen media antaa meidän ymmärtää, että vain sillä on väliä, miltä näytämme, ei sillä, miltä meistä tuntuu. Kun lapsi kokee viihtyvänsä omassa kehossaan ja arvostaa sitä, hän myös haluaa pitää siitä huolta.”
Terveystieteiden asiantuntija Marjaana Kauranen
(SuSu 23.11.2023)

10/23

Kannessa: Kanttori Hanna Penttinen valmistautuu joulun hyvissä ajoin Kauneimpien joululaulujen myötä.
Kuva: Mikko Vähäniitty

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Toimitus
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Elina Manninen 050 360 3459
Minna Palovaara 050 380 0612
Salli Hyttinen 041 731 7050
Anni Suuronen 050 340 0684

Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jklsrc.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Vapaudenkatu 47
PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ

f jklsrc

📍 jyvaskylan_seurakunta

📺 henkielama

Ajassa

Suunnittelijan kiireiset viikot

Jyväskyläläiseltä lina Naumaselta on tänä vuonna tilattu neljä pukua Linnan juhliin.

MINNA PALOVAARA teksti
ATTE SAURANEN kuva TIMO SILLANPÄÄ kuvankäsittely

Miten sinusta tuli vaatealan ammattilainen?

Olen ommellut kuusivuotiaasta asti. Mummo oli ompelija, ja isän puolelta löytyy räätäleitä useassa polvessa. Olen opiskellut vaatealan artesaaniksi ja suoritin työn ohella ompelijamestarin ammattitutkinnon. Ensi vuonna tulee täyteen 25 vuotta yrittäjänä.

Onko juhla-asumuoti mielestäsi muuttunut?

Ekologisuutta ja kierrättämistä pidetään yhä tärkeämpänä. Pukuja muodistetaan ja kankaita hyödynnetään uudelleen.

Miten kuvailisit tyyliäsi?

Suunnitteluni on tunnistettavaa. Tyyli on aika klassinen, selkeä ja pelkistetty. Suosin monikäyttöisyyttä ja useita kerroksia, jolloin vaikkapa hääpuvusta voi iltajuhlauksia päällyosan pois. Tykkään myös housuasuista ja leikitellen mielelläni materiaaleilla.

Valmistatko pukuja Linnan juhliin?

Tilauksia tulee vuosittain ja enimmillään olen valmistanut puvun yhdeksälle Linnan juhliin kutsutulle. Suunnitelen myös yhdessä Tommi Soidinmäen kanssa. Esimerkiksi Kaisa Wallinheimon yllä on nähty yhteistuotantomme. Raija Pekkarisen puvut olen suunnitellut ainakin 15 vuoden ajan.

Miten suunnittelun prosessi etenee?

Joskus asiakkaalla on valmis suunnitelma, ja toisinaan joudun kartoittamaan toiveita. Osa antaa vapaat kädet, ja joku saattaa tuoda kankaan mukanaan. Tykkään kuunnella asiakkaiden visioita, mutta kokemuksesta osaan tehdä myös ehdotuksia. Luonnostelen paljon kynällä, ja uusi idea pitää saada nopeasti piirrettyä vihkoon. Nykyisin tallennan ideoita myös kännykän muistiin.

Mistä saat ideoita?

Jonkin verran seuran trendejä, hääalan julkaisuja ja vaikuttajia somessa. Lisäksi kierrän alan messuilla. Erilaiset ihanat kankaat jo sinällään innostavat ja synnyttävät ideoita.

Mikä on parasta työssäsi?

Saan paljon erilaisten asiakkaiden kohtaamisesta, se on työni suola. Joillekin olen suunnitellut kastemekosta alkaen juhla-vaatteet elämän varrelle. Osa on ollut asiakkaistani koko urani ajan, joten heihin on aivan erityinen suhde. Myös nuorten ja innokkaiden opiskelijoiden ohjaaminen on antoisaa.

Tuleeko eteen haastavia tilanteita?

Joku saattaa tulla teettämään uutta pukua todella pienellä toimitusajalla tai haluaisi korjaustyön 15 minuutin kuluessa. Työ vaatii kuitenkin oman aikansa, ja kalenteri voi olla aika täysi.

Katsotko Linnan juhliä televisiosta?

Kyllä, ja on mielenkiintoista nähdä eri suunnittelijoiden luomuksia. Lähetyksessä on yleensä mukana asiantuntevia muodin kommentoijia.

lina Naumanen suunnitteli tänä vuonna Linnan juhliin Kaisa Wallinheimon puvun ja kolme muuta pukua.

Selvitys seurakunta- jaosta etenee

Keski-Suomen seurakuntien seurakuntajakoa koskeva selvitystyö etenee aikataulussaan. Joulukuussa 2022 aloitettu seurakuntajaon selvitys on edennyt vaiheeseen, jossa on kuultu eri näkökulmia ja pohdittu organisaatiomallien etuja ja ongelmia. Kehittämiskonsultti **Sami Lahtiluoman** mukaan vaihtoehtoina on mietitty yhden seurakunnan mallia, jossa seurakuntia liittyisi Jyväskylään tai viiden seurakunnan seurakuntayhtymää.

Selvityksessä pohditaan seurakuntajaon uudistamista Jyväskylän, Toivakan, Joutsan, Muuramen, Uuraisten, Hanka-salmen ja Petäjäveden seurakuntien osalta. Selvityksen parissa työskentelee eri seurakuntien luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista koostuva neuvottelukunta.

Lahtiluoma luovuttaa selvitystyön raportin ja esityksensä Lapuan kapitulille tammikuun loppuun mennessä. Mikäli kapituli esittää uutta seurakuntajakoa Kirkkohallitukselle, tämä tekee lopullisen päätöksen esityksen pohjalta vuoden 2024 aikana.

Uudenvuoden rippikoulun suosio yllätti

Jyväskylän seurakunnassa järjestetään ensimmäistä kertaa uudenvuoden rippikoulu. Leiri-paikkana on Vesalan leiri- ja toimintakeskus. Leiri alkaa uudenvuoden aatonaattona ja päättyy loppiaisena.

Uudenvuoden ripari järjestetään nyt ensimmäistä kertaa. Uusi ajankohta kiinnosti nuoria niin paljon, että ryhmä täytti nopeasti.

– Mikä sen mukavampaa kuin viettää uutta vuotta toisten nuorten kanssa uudessa leirikeskuksessa. Luvassa on arkea ja juhlaa, iloitsee rippikoulupappi **Johanna Puupponen**.

Tavoitteena on, että uudenvuoden riparia tarjotaan nuorille myös jatkossa.

Uudenvuoden rippikoulu-laisten konfirmaatio on 7. tammikuuta Taulumäen kirkossa.

Karttapalvelusta apua haudan löytämiseen

Hautakarttapalvelu helpottaa hautojen löytämistä Jyväskylän seurakunnan hautausmailla. Palvelusta on hyötyä varsinkin talvella, jolloin haudat peittyvät lumeen. Hakua voi rajata hautausmaan mukaan. Palvelu toimii myös mobiililaitteilla. Karttapalveluun pääsee osoitteella hautakartta.fi/jyvaskylanseurakunta.

Mikä on rakkain joululaulusi?

Näin kysimme ja saimme kaupunkilaisilta ja seurakunnan työntekijöiltä vastaukseksi kuusi upeaa lempilaulua omenapalkalla.

■ MINNA PALOVAARA teksti ■ PETRI BLOMQVIST kuvat

Erika Granlund

– Vuosien varrella joululaulusuosikki on vaihdellut, mutta viime vuosina se on ollut *Taivas sylissäni*. Sitä en voi laulaa ilman liikutusta. Laulusta on tullut todella merkityksellinen etenkin oman lapsen syntymän jälkeen. Tämä rakkain joululauluni soi myös kolme vuotta sitten juhannuksen aikaan lapseni kastajaisissa. Laulu sopi tilaisuuteen hyvin, koska siinä kerrotaan toivosta, jonka pieni *Jeesusvauva* toi mukanaan. Joulun salaisuus on juuri se, että Jumala tuli maailmaan pienen ja heikon olennon kautta. Samoin jokainen syntynyt lapsi kantaa toivoa mukanaan, ja heiveröinen pienokainen herättää meissä rakkautta ja huolenpitoa.

Tiia Vestman ja samojedi Huppa

– Minusta paras joululaulu on **Kassu Halosen** säveltämä ja **Vexi Salmen** sanoittama *Sydämeeni joulun teen* – ja ehdottomasti **Vesa-Matti Loirin** tulkintana. Laulu sopisi myös virsikirjaan, kuten Vexi itse aikoinaan totesi. Kappale virittää oikeaan tunnelmaan ja kiteyttää sen, mistä joulussa on kyse. Huppa-koira rupeaa ulvomaan, kun soittelen lauluja haitarilla. Se ei taida osata arvostaa, tai ehkä se haluaa myös osallistua.

Maarit Pönkänen

– Vaikea valita, koska kauniita joululauluja riittää, mutta nostan suosikikseni *En etsi valtaa, loistoa*. Sen soidessa alkavat kynneleet valua. Jotenkin ihmeellinen vaikutus sillä laululla on, liekö se sitten sävel vai sanat tai kokonaisuus. Minulle laulu kertoo, että kaikki ovat saman arvoisia. Laulussa toivotaan rauhaa, ja sitä kaipaamme taas kipeästi maailmaan. Tapailin sävelmää jo lapsuudessa pianolla. Sain säestäää toisten laulua ja lauloin toki itsekin. Jo silloin valitsin juuri tämän kappaleen, ja muistan vieläkin, kuinka nuotin toiselle sivulle oli painettu vanha kivikirkko.

Toni Launonen

– Joulun odotukseeni on kuulunut jo useampana vuonna Rajaton-lauluyhtyeen joulukonsertti. Heidän tuotannostaan on noussut lempijoululauluksi *Kuninkaant kulkevat, katsokaa*. Vaikka sanoitus liittyy loppiaiseen, minulle tuo kappale kertoo joulun tulosta.

Venla Rantala

– Se on varmaan *Joulu saapuu jokaiselle*. Siinä lauletaan, että "Piparin tuoksua, tonttujen juoksua, siinäkö joulun on? Kiirettä, huisketta, salaisuuskaisetta, siinäkö joulun on?" Se on mun mielestä paras, mutta en osaa sanoa miksi. Se vaan on kiva laulu.

Helmi Rähä

– Tykkään laulusta *Lapsenkokoinen joulun*, jota me lauletaan myös kuorossa. Tykkään sen sävelmästä, ja siinä on myös kivat sanat. Siinä sanotaan, että "Taivas antoi meille lahjan lapsenkokoisen, painan pääni poskellesi, lapsi suloinen. Annoit meille joulun ensimmäisen."

Neuvosto käsittelee sateenkaariparien vihkimistä Jyväskylän seurakunnan tiloissa

■ SIRPA KOIVISTO teksti

Jyväskylän kirkkoneuvosto käsittelee seuraavassa kokouksessaan, vihitäänkö Jyväskylän kirkkoissa ja seurakunnan muissa tiloissa tulevissa sateenkaari-avioliitossa olevia pareja. Asiasta tehtiin valtuustoaloite alkukesällä, ja neuvosto saa nyt käsiteltäväkseen kirkkoherran vastauksen ja päätösesityksen.

Kirkkoherra **Arto Viitala** esittää, että aloite ei anna aiheutta tehdä seurakunnan toimiltilojen käyttöä koskevia uusia linjauksia. Hän toteaa vastauksessaan, että avioliittoon vihkiminen on kirkon ja sen seurakuntien elämän kannalta niin tärkeä toiminto, ettei siihen liittyvien keskeisten käytäntöjen muuttamisen pidä kuulua yksittäisen seurakunnan tai yksittäisen viranhaltijan toimivaltaan. Vastauksessa tuodaan esiin, että avioliittoon vihkimisen käytännöstä päättäminen kuuluu kirkolliskokoukselle, ja että kysymys samaa sukupuolta olevien parien vihkimisestä on tällä hetkellä kirkolliskokouksen toimeksiannon nojalla valmistelussa piispainkokouksessa.

Kirkkoneuvosto päättää asiasta tämän lehden ilmestymispäivänä,

keskiviikkoiltana 29. marraskuuta. Neuvoston ratkaisu on tuoreeltaan luettavissa kokouksen jälkeen seurakunnan nettisivuilla jyvaskylanseurakunta.fi.

Tilojen käyttöä valvoo kirkkoherra yhdessä kirkkoneuvoston kanssa. Jos kirkkoherra ja kirkkoneuvosto ovat kirkollisten tilojen käytöstä eri mieltä, asia siirtyy Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin päättäväksi. Kirkkoneuvoston päätös tiedetään tiedoksi myös kirkkovaltuustolle.

Aloitteen tilojen avaamiseksi al-lekirjoitti toukokuussa 23 kirkkovaltuutettua. Aloitteen takana olivat kaikki Avaran kirkon, keskustan ja sosiaalidemokraattien valtuustoryhmien jäsenet sekä osa kokoomuksen valtuutettua.

Uusi avioliittolaki tuli Suomessa voimaan kuusi vuotta sitten. Lakia takaa oikeuden solmia avioliitto sukupuolesta riippumatta. Kirkollisesti avioliittoon voidaan kirkon kannan mukaan vihkiä vain mies ja nainen.

Samaa sukupuolta olevien parien vihkiminen on kirkossa yhä kiistanalainen asia, eikä yhteistä näkemystä nykyisen käytännön

muuttamiselle ole löytynyt kirkolliskokouksessa, joka on kirkon ylin päättävä elin.

Myös piispoilla on eri näkemyksiä asiasta.

Tilojen käyttöön on otettu viime aikoina kantaa useissa Suomen seurakunnissa. Vihkimiseen annetaan tiloja muun muassa Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Oulussa, Turussa ja Kuopiossa.

Tilanne voi kuitenkin vaihdella saman seurakuntayhtymän sisälläkin. Esimerkiksi Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan tilat ovat avoimena kaikille pareille, mutta Vaasan suomenkielinen seurakunta ei ole vastaavaa linjausta tehnyt.

Yksi viimeisimmistä ratkaisuista tehtiin lokakuussa Vantaalla. Tikkurilan seurakuntaneuvosto päätti, että se ei voi tehdä päätöstä tilojen avaamisesta sateenkaari-avioliittoa varten, koska se tulisi tällöin samalla päätänneeksi kirkon avioliittokäsityksestä, johon sillä ei ole päätösvaltaa. Neuvosto kuitenkin katsoi, että kirkon tulisi alkaa vihkiä samaa sukupuolta olevia pareja.

Lapuan hiippakunnan seurakunnissa ei toistaiseksi ole tehty päätöksiä tilojen käyttämisestä samaa sukupuolta olevien parien avioliittoon vihkimiseen.

Seurakunta alkaa jakaa aineellisen avun lahjakortteja

■ SIRPA KOIVISTO teksti

Vaikeassa taloudellisessa ahdingossa olevia autetaan nyt Jyväskylän seurakunnassa uudenvuoden avun turvin. Seurakunta on mukana EU-rahoitteisessa aineellisen avun hankkeessa, jossa tukea annetaan 40 euron arvoisina lahjakortteina. Tukea voivat saada työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat perheet ja yksin elävät. Tuen saaminen edellyttää käyntiä oman lähikirkoalueen diakoniatyöntekijän vastaanotolla.

– Aineellisen avun lahjakortit ovat tervetullut lisä seurakunnan jakamiin avustuksiin. Avun tarve kasvaa koko ajan, Jyväskylän seurakunnan diakonian asiantuntija **Kirsi Lepoaho** sanoo.

Lahjakortit korvaavat vuosi sitten keväällä päättyneen EU-ruoka-avun, jossa tukea jaettiin ruokakasseina.

– Maksukortit antavat käyttäjille mahdollisuuden tehdä enemmän omia kulutusvalintoja ja huomioida paremmin muun muassa erityisruokavaliot, Lepoaho huomauttaa.

Maksukortteilla voi ostaa elintarvikkeita ja muita perustuotteita, mutta ei veikkaus-, alkoholi- ja tupakkatuotteita. Jaossa on sekä K-törmät ja työelämän ulkopuolella olevat perheet ja yksin elävät. Tuen saaminen edellyttää käyntiä oman lähikirkoalueen diakoniatyöntekijän vastaanotolla.

Maksukortit tulevat jakoon joulukuun alkupuolella.

– Toinen erä kortteja tulee jakoon heti vuodenvaihteen jälkeen. Niitä ehtivät saada nekin, jotka ensimmäisellä kerralla jäävät ilman, Lepoaho kertoo.

Seurakunta saa maksukortteja kahden vuoden ajan 5–6 kertaa. Aineellisen avun maksukorttien jakajiksi hyväksyttiin ensimmäises-

sä vaiheessa Suomen helluntaiseurakunta, SRP ja pääkaupunkiseudulla toimiva Vihreä keidas ry sekä Kirkkopalveluiden hallinnoima Yhdessä tehden -hanke, jossa Jyväskylän seurakunta on mukana.

Apua tarvitsevia voi auttaa myös lahjoittamalla Jyväskylän seurakunnan joulukeräyksen Kotimaanavun sivuilla. Kotimaanavun joulukeräys on voimassa joulun yli.

eJoulupuu-verkkokeräyksellä tuetaan Jyväskylän alueen perheiden lapsia ja nuoria. Paikallinen keräys on voimassa tapaninpäivään asti, valtakunnallisen keräyksen voi osallistua ympäri vuoden.

Kotimaanavun joulukeräys:
lahjoitaapua.fi/kohde/jyvaskylan_joulun_2023

eJoulupuu-keräys:
joulupuu.org

Kiltteys kannattaa

Kiltteyttä ei aina ole arvostettu. Kiltteys tuottaa kuitenkin hyvää yhteiskunnalle, muille ihmisille – ja myös ihmiselle itselleen.

JUHANA UNKURI teksti
NINA HUISMAN kuvitus

Jokainen meistä tuntee kilttejä ihmisiä.

– Nautimme heidän seurastaan. Kiltti arvostaa muita ja antaa heille tilaa. Sellainen ihminen on virkistävä kilpailu ja menestyä korostavassa kulttuurissamme, kuvaillee psykologian emeritusprofessori **Markku Ojanen**.

Hänen mukaansa kiltteys on sydämen siivestyksen ilmausta.

– Kiltteys on luonnollinen ja pakottamaton persoonallisuuden piirre. Kiltti ihminen on hyväntahtoinen, avulias ja lempeä. Hän haluaa ottaa muut huomioon ja tehdä heille hyvää.

Vaikka kiltteys luonteenpiirteensä kuulostaa varsin positiiviselta asialta, sen arvostus on vaihdellut aikakaudesta ja kulttuurista riippuen.

– Kun valtahierarkiat vahvistuvat kulttuurissa, vallassa olevat haluavat pitää asemastaan kiinni. Se on usein edellyttänyt kovia, jopa julmia keinoja. Tällöin kulttuurin arvoissa korostuu ylipäättään enemmän kovuus kuin kiltteys, mikä heijastuu myös kulttuurin yhteisöihin.

Varsinkin valtahierarkioiden vahvistuessa miehen roolissa korostuvat enenevissä määrin vahvuus ja kovuus.

– Naisille pehmeys ja kiltteys ovat tällöinkin sallittuja. Ne on nähty heidän olemukseensa kuuluvana asiana.

Ojanen toteaa, että kiltteydellä on enemmän tilaa siellä, missä elämä on turvallista ja ihmisten väliset statuserot ovat vähäisiä. Aito yhteistoiminta edellyttää hyväntahtoisuutta ja kiltteyttä.

– Muuten on mahdotonta elää hyvää elämää. Uskon, että länsimaaisissa demokratiassa kehitys on kulkenut hyvään suuntaan. Empatia ja kiltteys ovat vahvistuneet, kos-

ka jokapäiväisestä leivästä ei tarvitse taistella yhtä kovasti kuin ankarissa olosuhteissa.

Työelämässä on paljon sellaisia asioita, joiden kohdalla kiltteys tuntuu vieraalta: siinä on usein kilpailua palkasta ja asemasta, ja kilpailuun jopa kannustetaan tulosten saavuttamisen nimissä.

– Samalla uralla eteneminen vaatii sitkeyttä, ahkeruutta, vastuullisuutta ja aloitteellisuutta. Kyllä näiden rinnalle sopii myös hyväntahtoisuus ja kiltteyskin. Uskon myönteisen suhtautumisen työtovereihin olevan myös työn tulosten ja uran kannalta parempi vaihtoehto kuin kovuus ja itsekkyyks. Haluamme myös työtovereiksemme ja esihenkilöiksemme ihmisiä, jotka ovat empaattisia, ystävällisiä ja hyväntahtoisia. Toisin sanoen: kilttejä ihmisiä, Ojanen pohtii.

Samalla hän korostaa kiltteyden olevan ennen kaikkea itseisarvo, ei välinearvo.

Niin kiltteydessä kuin kaikissa keskeisissä persoonallisuuden piirteissä on myös korostuneita muotoja, joista on harmia joko itselle tai muille. Kiltteys voi yhdistyä liialliseen miellyttämiseen ja/tai periksi antamiseen.

– Tällaiseen taipuvia henkilöitä voidaan myös palkita ja mukauttaa nimittämällä heitä kilteiksi, mikä voi tuntua alkuun hyvältä. Samalla se kuitenkin pakottaa heitä roo-

” Empatia ja kiltteys ovat vahvistuneet, koska jokapäiväisestä leivästä ei tarvitse taistella yhtä kovasti kuin ankarissa olosuhteissa.

”Voi olla, että kiltit saavat joskus vähän kärsiä kiltteydestään. Mutta miten paljon maailma kärsiikään kovista ihmisistä.”

liin, joka ei enää ole aitoa kiltteyttä.

Ojasen mielestä hyvä itsetuntemus on erityisen arvokas asia. Varsinkin luontaisesti kovien ihmisten tulisi tunnistaa kovuutensa ja hillitä sitä. Vastaavasti luontaisesti kilttien on hyvä tunnistaa tarpeeton periksi antaminen ja opetella sanomaan ei.

– Kenenkään ei ole kuitenkaan pakko olla kova, eikä myöskään pakko asettua muiden kynnysmatoksi.

Sukupuoliroolit ovat juurtuneet kaikissa kulttuureissa syvään. Ojasen mielestä kulttuuristen tekijöiden merkitys on asiassa biologiaa vahvempi.

– Sukupuolirooleissa on tapahtunut jo paljon tasoittumista. Tämä on hyvä asia, sillä miesten ja naisten persoonallisuuden eroja on suuresti liioiteltu. On hienoa, jos mies voi olla kiltti, mutta naisten ei kannata ottaa mallia miesten kovuudesta. Siitä on jo riittävästi kärsitty.

Ojasen mukaan kristinusko puhuu vahvasti kiltteyden puolesta. Uudessa testamentissa käytetään esimerkiksi sanoja sävyisiä ja lempeä.

– Kristinusko on universalistinen uskonto, jonka opetuksen mukaan myös vieraisiin tulee suhtautua hyväntahtoisesti ja lempeästi. Ranskalainen filosofi **Alain Badiou** – joka on muuten ateisti – määrittelee **Paavalin** vallankumoukselliseksi ajattelijaksi ja universalismin puolustajaksi ”ei miestä eikä naista, ei orjaa tai vapaata, ei roomalaista tai kreikkalaista”. **Jeesuksen** toteama vihollisen puolesta rukoilu kertoo mielestäni suuresta lempeydestä.

Ojasen mukaan niin filosofian, biologian, taloustieteen kuin psykologian historiassa on korostettu ihmisen luontaista itsekkyyttä aivan viime vuosiin asti; siihen ei kiltteys sovi. Hän kuitenkin kertoo havainneensa, että viime vuosina etenkin biologit ja antropologit ovat alkaneet korostaa yhteistoiminnan merkitystä ihmisen selviytymiselle.

– Yhteistoimintaa voi toki harjoittaa kyrräillen ja omia etuja laskelmoiden, mutta helpompaa on puhaltua aidosti yhteen hiileen ja uskoa toisesta hyvästä.

Työuraansa Tampereen yliopistossa tehnyt Ojanen, 79, toimii edelleen luennoitsijana ja tietokirjailijana. Hänen tuorein teoksensa on *Positiivisen psykologian käsikirja*, jossa kuvataan laajasti hyvän elämän ja yhteisen onnen edellytyksiä.

Emeritusprofessori kertoo, että häntä itseään on sanottu kiltiksi ihmiseksi.

– Toivon tuon pitävän paikkansa, sillä arvostan suuresti kiltteyttä. Usein ystävällisyys ja hyväntahtoisuus tuottavat myös hyvää vastakaikua. – Eikä kiltin tarvitse jatkuvasti katua puheitaan ja tekojaan. Kiltti on vakuuttunut siitä, että kyseessä on ominaisuus, joka hyödyttää kaikkia. Sitä ei siis tarvitse surkutella tai hävetä.

– Voi olla, että kiltit saavat joskus vähän kärsiä kiltteydestään. Mutta miten paljon maailma kärsiikään kovista ihmisistä. Usein hekin heräävät siihen, että esimerkiksi hyviä ihmissuhteita kannattaa vaalia.

Kivikirkkojen kiehtova kutsu

Mauri Sompma vieraili jokaisessa Suomen keskiaikaisessa kivikirkossa, sakaristossa ja kirkonrauniolla.

JANNE KÖNÖNEN teksti
RAILI LARU-SOMPA,
MAURI SOMPA kuvat

Lohikoskella sijaitsevassa kodissa asetellaan työpöydälle useita punaisia mappeja. Talon isäntä, sosiiaalineuvos Mauri Sompma avaa niistä yhden.

Kuten näet, täällä on kuvia, historiaa ja kaikenlaista muuta oheistietoa, mitä vain kuvitella saattaa. Kaikkiaan 11 keskikokoista mapillista, Sompma naurahtaa.

Jyväskylän seurakunnan pitkäaikainen luottamushenkilö on tänä syksynä saattanut ison urakkansa päätökseen. Hän on vierailut kaikissa Suomen kamaralta löytyvissä keskiaikaisissa kivikirkkoissa sekä keskiajalla rakennetuissa sakaristoissa, kirkonraunioissa ja kirkonrauniopaikoissa.

Aloitin vuonna 2020, eli neljä kesäähän näiden kiertämiseen meni. Kohteita oli kaikkiaan 101.

Lisäksi Suomelle kuuluneessa Viipurissa olisi keskiaikainen kaupunginkirkko sekä fransiskaani- ja dominikaanikirkon rauniot. Mutta Venäjälle ei ole nyt menemistä, Sompma sanoo.

Sompan innostus lähti liikkeelle kiehtovasta kirjasta.

Olen aina tiedostanut, että Suomesta löytyy tuolta ajalta kirkkoja. Esimerkiksi syntymäkaupungissani Tampereella on Messukylän vanha kivikirkko. Olen myös lomillani Ahvenanmaalla törmännyt useampaan keskiaikaiseen pyhäkköön.

Mutta varsinainen herätys tuli, kun luin professori Markus Hiekkasen kirjoittaman, todella mielenkiintoisen historiateoksen Suomen keskiajan kivikirkot.

Kirkot tai rauniot itsessään eivät olisi vielä saaneet Sompmaa vieraillemaan jokaisessa kohteessa.

Keskiajan kivikirkot ovat keskenään melko samanlaisia, sillä niitä rakensivat usein eri paikkakunnille samat, Baltiasta, Saksasta ja Ruotsista tulleet mestarit tai heidän oppipoikansa.

Esimerkiksi "Pernajan mestarina" tunnettu, todennäköisesti saksalainen rakennusmestari, rakensi ainakin Pernajan, Pyhtään, Porvoon, Vantaan ja Sipoon kivikirkot sekä tyylistä päätellen todennäköisesti myös Taivassalon kirkon.

Tarinat ja kiehtova ympäristö ovat ne, jotka Sompan mukaan tekevät kirkkovierailut eläviksi.

Esimerkiksi Ulvilan maisemissa käytiin nuijasodassa tunnettu kahakka. Ulvila on lisäksi kiinnostava, koska se on Aurora Karaminin synnyinpaikka. Hän oli

1800-luvulla todella merkittävä diakonian edistäjä, tietää Sompma.

Suurin osa kirkonbongausmatkoista suuntautui Varsinais-Suomeen. Siellä kristillisyyden Suomessa vanhin ja sinne myös kirkkoja rakennettiin keskiajalla eniten.

Pohjoisin kohteista löytyy Kemimaalta, eteläisin Kökarilta, läntisin Ahvenanmaan Eckeröstä ja itäisin Virolahdelta, Mauri Sompma listaa.

Osaan tutustuminen oli helpoa, sillä moni keskiajan pyhätköistä on kesäisin auki tiekirkkoina.

Suurimpaan osaan taas piti pyytää lupa erikseen, mutta silloin myös käynnistä tuli ainutlaatuisia elämyksiä.

Sompma kertoo ottaneensa yleensä yhteyttä paikalliseen kirkkoheraan tai suntiin, pyytäen "audienssia". Siten paikan päällä sai henkilökohtaista opastusta.

22 Keminmaalla paikallinen tuntio aukaisi pyhäkön ovet yhdeksi tunniksi.

Esimerkiksi Keminmaalla paikallinen tuntio aukaisi pyhäkön ovet yhdeksi tunniksi, pikaisesti kahden siunaustilaisuuden välissä.

Keminmaa on muutenkin kiinnostava, koska siellä entinen kirkkoherra lepää muumiona kirkon lattian alla. Siinä eräs esimerkki kirkkoon liittyvästä tarinasta, viittaa Sompma Nicolaus Rungiukseen (n. 1560–1629), jonka muumio on Keminmaan Pyhän Mikaelin kirkon erikoisuus.

Jyväskylän ympäristössä historia on nuorta, joten keskiaikaisia kirkkoja ei näitä seuduilta löydy.

Lähin keskiaikaista rakentamista sisältävä kokonaisuus on Sysmässä.

Mauri Sompma ei osaa suoralta kädeltä sanoa, mikä loppujen lopuksi sai näkemään kivikirkkojen vuoksi niin paljon vaivaa.

Mutta kun mietin tarkemmin, niin ehkä se liittyy keskiajan historiaan ylipäänsä.

Aikakausi oli niin erilainen kuin nykyamme. Luterilaisuus ei vielä ollut muokannut Suomesta sellaista kuin mitä me nykyään ymmärrämme.

Seuraavaa haavetaan Sompma kysyytelee vielä mielessään.

Olen pohtinut, että pitäisikö kiertää katsomassa kaikki Suomessa sijaitsevat majakat.

Keskiaikaisten kivikirkkojen, sakaristojen ja kirkonraunioiden kiertämiseen kului Mauri Sompalta neljä kesää. Yksi kohteista oli 1500-luvulla rakennettu Virolahden sakaristo.

Nokian kartanokappelista (1505–1529) on jäljellä enää rauniot.

VAUVARYHMÄT

ILMOITTAUTUMINEN kevään 2024 ryhmiin on käynnistynyt!

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

AVOIMET RYHMÄT (ei ennakkoilmoitt.)
Keljonkangas/Neulaskoti Tarja Masalin 050 442 0198
Keskusta Kati Koskinen 050 595 3948
Kuokkala Heini Tarvainen 050 340 0697
Palokka Mira Maasola 050 408 8813

EKAUVAUVA-RYHMÄT ILMOITTAUTUMINEN 1.12.2023-7.1.2024 NETTISIVUILLA: jyvaskylanseurakunta.fi/ilmoittaudu

Huhtasuo/Kipinä Katja Romppanen 050 407 9126
Kortepohjan srk-keskus Riitta Haaparanta-Kocabiyyik 050 372 5573
Kuokkala Tanja Siitari 050 380 0247
Vaajakoski Marja Lähteelä 040 574 2026

Surun kohdatessa silloin kun et itse jaks, me huolehdimme yli 40 v. kokemuksella muistotilaisuuden järjestelyistä. Tarjoamme kauniin ja toimivan kokonaisuuden tilajärjestelyistä somisteisiin ja aitoihin kotitekoiisiin tarjottaviin, ystävällisesti palvelen Sipisen Salongeissa, Vesilinnassa, Palokan Pelimannitalolla tai muissa tiloissa.

Pitopalvelu Raija Sipinen ky
p. 0400 749 329 / 0400 647 437
info@pitopalvelusipinen.fi

Anna jouluna Toisenlainen Lahja®

Koulutus lapselle 36€
Vuohti 30€
Ammatti 30€

Hanki lahja: toisenlainenlahja.fi
020 787 1201

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Puhelun hinta 8,35 snt/puh + 16,99 snt/min.

Ilmoittaudu 14.12. mennessä

SOLMUJA PARISUHTEESSA?

Ryhmä Säynätsalon seurakuntakodilla. Ensimmäinen tapaaminen 6.2.2024.

Anne Savolin: 050 380 0583
Katja Jansa: 050 340 0639

Henki ja elämä jaetaan jyvaskyläläisiin talouksiin, joissa ei ole mainos- ja ilmaisjakeluelikuitoa.

Seuraava lehti ilmestyy 27.12.

Aineiston toimitus 13.12.

Henki & elämä

LAKIASIAINTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 36
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi

perunkirjoitukset • kaupat • lahjat • testamentit ym. lakiasianne • palvelua myös kotikäynteinä

Kukitamme Elämäsi Juhlat!

Viherlandia
Onnella on juuret

Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi Puh. 010 617 1942
leikko@viherlandia.fi

Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. +12,09 snt/min.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN 6.12.2023 OHJELMA JYVÄSKYLÄSSÄ

JUHLAJUMALANPALVELUS TAULUMÄEN KIRKOSSA KLO 10.00. Lohikoskentie 2. Jumalanpalveluksen voi myös katsoa suorana lähetyksenä tai jälkeenpäin osoitteessa www.jyvaskylanseurakunta.fi.

SEPPELTENLASKUTILAISSUUS VANHAN HAUTAUSMAAN SANKARIHAUDALLA KLO 11.30. Puistokatu.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUHLA JYVÄSKYLÄN PAVILJONGISSA KLO 13.00. Lutakonaukio 12. Pysäköinti P-Paviljonki 1 ja 2. Juhlapuhujana on Jyväskylän yliopiston rehtori Jari Ojala. Tervehdyspuheen pitää Ilmasotakoulun johtaja, eversti Vesa Mäntylä. Juhlan musiikkita vastaa Ilmavoimien Big Band solistinaan Saara Jokiaho. Juhlissa esiintyy myös UMC - Dance Studiosin tanssiryhmä. Jyväskylän nuorisovaltuuston edustajat lukevat Vapauden viestin. Juhlaan on vapaa pääsy. Kahvitarjoilu klo 12.00. Suuret kunniamerkit.

Itsenäisyyspäivän juhlan voi katsoa suorana lähetyksenä tai jälkeenpäin osoitteessa www.jyvaskyla.fi/gjankohtaista/tilaisuus.

ITSENÄISYYSPÄIVÄN SOIHTUKULKUE KLO 18.00
Kulke lähtee yliopiston päärakennuksen edestä kohti Vanhaa hautausmaata. Sankarihaudalla seppeleenlaskutaisuus klo 18.30. Järjestäjänä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen 1. vuosikurssin opiskelijat.

HARJUN PORTAAT VALAISTUNA KLO 18.00-20.00
Järjestäjänä Jyväskylän Partiolaiset ry ja Katajaiset ja Tomerat ry.

Itsenäisyyspäivänä sytytetään perinteisesti kaksi kynttilää ikkunalle klo 18.00-20.00.

Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän varuskunta, Jyväskylän seurakunta

Uutisia hyvässä hengessä!

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI

Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18

www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

* MIESKUORO SIRKAT ESITTÄÄ: *

* **SIRKAIN JOULU** *

KONSERTIN JOHTAA KIMMO TUURI

Pe 8.12. | klo 19 Korpilahden kirkko
Ma 18.12. | klo 19 Taulumäen kirkko
Ma 11.12. | klo 19 Muuramen kirkko
To 21.12. | klo 19 Jyväskylän kaupunginkirkko
La 16.12. | klo 18 Kuokkalan kirkko

Liput:
23 € / 10 € (opiskelijat, työttömät)
Eläkeläisalennus -2 €
S-Etukorttialennus -5 €
Ennakkomyynti: Sirkat, live-to.

KESKIMAA **LIVETO**

SANA SINULLE

Joh. 8:31-36

"Ehän, Isä taivaan, unohda lapsiasi sodan jaloissa. Rauha anna, viha sammu. Siunaa koko maailmaa". Tämä Jaako Löytyn suomeksi sanoittama virsi 501 on soinut mielessäni Martti Ahtisaaren hautajaisista lähtien.

Koko virsi on valoisa, sanat ovat helposti ymmärrettäviä, katse on omaa napaa kauempana, horisontin takana asti.

Vuonna 2021 itsenäisyyspäivää vietettiin kynttilöitä ja seppeleitä sankarihaudoille laskien ja juhlapuheita pitäen. Vuotta 2022 vietettiin aivan toisenlaisissa tunnelmissa. Kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, suomalaisissa aktivoitui kollektiivinen kauhun tunne. Sukupolvi trauma tuli näkyväksi. Syytykö sota?

Sotatrauman aktivoituminen paljasti miten paljon käsittelemätöntä, sukupolvissa eteenpäin siirrettyä pelkoa, rakkaudettomuutta ja ahdistusta suomalaisen yhteiskuntaan yhä mahtuu. Siksi meidän ei pitäisi edes ihmetellä tätä armotonta nykyä, missä menemme milloin mihinkin vastakkainasettelun poteroihin huutamaan. Rakkautta ja hyväksyntää kokemat huutaa aina, tavalla tai toisella.

Kristitty tietää, että laulaja Juha Tapi on lisäksi on olemassa Yksi, joka sanoo sinulle aina: "Rakastettu on oikea nimesi ja tulee nimenäsi olemaan." Kaikki maailman rauha lähtee tästä, rakastele sinun silmiä katsova ihmisenä. Jos sitä ei tee sinulle lähellä oleva ihmisenä, sen tekee Jumala.

Rauha alkaa lähempää kuin moni enää muistikaan - rakastavasta, sinut kokonaan hyväksyvistä katseesta. Virren rukouksen pyyntöihin vastataan: Lapsi ei jää yksin, saa ruokaa, pääsee sodan jaloista, sammuttaa vihan ja siunaa koko maailmaa.

Rakkautta ja rauhaa!

Annmari Salmela

Helsingin Kallion seurakunnan vs. viestintäpäällikkö

Hengissä

Luuk. 19:28-40

Jeesus lähti toisten edellä nousemaan Jerusalemiin vievää tietä. Kun hän oli tulossa Öljymäeksi kutsutulle vuorelle ja oli jo lähellä Betfagea ja Betania, hän lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi: "Menkää tuolla näkyvään kylään. Kun tulette sinne, te näette kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä ei kukaan vielä ole istunut. Ottakaa se siitä ja tuokaa tänne. Jos joku kysyy, miksi te otatte sen, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä."

Miehet lähtivät ja havaitsivat kaiken olevan niin kuin Jeesus oli heille sanonut. Kun he olivat irrottamassa varsaa, sen omistajat kysyivät: "Miksi te viette varsan?" He vastasivat: "Herra tarvitsee sitä." He toivat varsan Jeesukselle, heittivät vaatteitaan sen selkään ja auttoivat Jeesuksen ratsaille. Kun hän sitten ratsasti, opetuslapset levittivät vaatteitaan tielle. Jeesuksen lähestyessä sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu Öljymäen rinteeseen.

alas, koko opetuslasten joukko alkoi riemuaan suureen ääneen ylistää Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet. He huusivat: "Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä! Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa!" Muutamat fariseukset sanoivat väkijoukon keskeltä Jeesukselle: "Opettaja, kiellä opetuslapsiasi!" Mutta Jeesus vastasi: "Minä sanon teille: jos he olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat."

"Hoosianna liittää minut perinteeseen"

Evankeliumi liittyy vahvasti palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Kirkon traditiossa on viimeistään keskiajalta lähtien käytetty adventin pääteksinä kertomusta Jeesuksen ratsastuksesta Jerusalemiin pääsiäisjuhille. Näin pääsiäisen sanoma tulee keskelle adventtia ja joulua. Jeesuksen syntymän merkitys avautuu vain yhteydessä Kristuksen kärsimykseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.

Jeesus ratsasti aasinvarsailla.

Mikä merkitys tähän liittyy? Juutalaisessa perinteessä aasi oli nöyryyden, mutta myös kuninkuuden merkki. Joissakin Vanhan testamentin kirjoituksissa odotetaan messias kuningasta, joka vapauttaa kansansa ja tuo rauhan maan päälle. Esimerkiksi Sakarjan kirjan 9. luvussa sanotaan näin: "Katso, kuninkaasi tulee. Vanhurskas ja voittoisa hän on, hän on nöyry, hän ratsastaa aasilla, aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa."

"Jos he olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat." Mistä nämä Jeesuksen sanat meitä muistuttavat? Miten tämä olisi tulkittava? Kenties sanat

ovat muistutus siitä, että totuus tulee lopulta aina esille. Tässä voi nähdä myös varoituksen. Seuraavissa jakeissa Jeesus puhuu siitä, kuinka viholliset saartavat Jerusalemin eikä "kiveä jätetä kiven päälle", koska kaupunki ei tajunnut etsikkoaikeensa, vaan torjui Messiaan, pelastuksen ja rauhan tuojan. Roomalaiset hävittivät Jerusalemin ja sen temppelin lähes kokonaan ensimmäisen juutalaisuuden aikana vuonna 70. On myös hyvä huomata viittaus Habakukin kirjan 2. lukuun, jossa "seinäkivi huutaa ja syyttää" soron ja epäoikeudenmukaisuuksien tähden.

Ensimmäisenä adventina lauletaan Hoosianna-hymni. Mitä sen laulaminen sinulle merkitsee?

Hoosiannan laulaminen liittyy minut perinteeseen. Ensimmäiset muistikuvat sen laulamisesta vievät lapsuuteni kotikirkkoon Joutsenoon. Perinne ei itse asiassa ole kovin vanha. Hymnin laulaminen yleistyi Suomessa 1800-luvulla ja vasta 1900-luvun jälkipuoliskolla siitä tuli koko seurakunnan laulama yhteinen hymni. Sitä ennen sitä mentiin kuuntelemaan kirkkokuoron esityksenä. Hoosiannan laulami-

Pastori Esa Jurva saarnaa Vaajakosken kirkon messussa su 3.12. kello 10.

Hengissä-palstalla Jyväskylän seurakunnan papit tulkitsevat Raamatua.

setta yhdessä muiden kanssa tulee juhlaa olo. Harvemmin sitä laulaessa tulee syvästi mietittyä, että heprean sana *Hoosianna* tarkoittaa "auta".

Elämäankaari

KASTETUT

Sofia Elli Maria Aapala
Leo Oliver Aho
Alex Ville Tapani Autio
Huiske Levi Halti Hurma Hakonen
Vaino Taisto Ilmari Happonen
Linnea Aila Anneli Haukilähti
Linus Onni Johannes Hietakangas
Eemil Jooa Joonatan Huhtala
Robin Oiva Ensio Huuhtanen
Ada Anna Kaarina Hämäläinen
Eemil Olavi Ilmari Hyytiälä
Elsa Helmi Elna Järvelin
Aarre Iisai Kamula
Veera Katri Emilia Karppanen
Elea Ida Kaarina Karuho
Avela Maarja Katainen
Mila Melinda Kautto
Unto Ohto Veli Kalevi Kiili
Juno Pihla Maria Kivioja
Paulus Eino Oliver Koivisto

Oiva Armas Kalervo Koljonen
Malla Ester Kumpulainen
Emil Noa Benjamin Laitinen
Aurora Elli-Noora Elizabet
Lappalainen
Vienna Katriina Lappalainen
Olivia Aurora Lehtonen
Eemil Lauri Olavi Liikanen
Liisa Matilda Liimatainen
Lenni Ilmari Luoma
Aleksanteri Sisu Olavi Malmi
Eevi Louna Maria Mattila
Frida Elle Vivian Moilanen
Oskar Evald Olavi Mustonen
Thomas Andreas Mikael Mykkänen
Miina Sofia Nazari
Topi Matias Nieminen
Eino Edvar Johannes Nurmi
Edvin August Oskari Peltonen
Usva Vellamo Permikangas

Hertta Anja Maria Pietikäinen
Helmi Lahja Viola Pihlainen
Oona Elise Pitkälä
Arvid Ossian Poikola
Juuli Josefiina Raitavuo
Helmi Maria Orvokki Renvall
Aada Emilia Rossi
Enna Maria Saharinen
Halla Hilka Mikaela Seppälä
Sofia Ulla Aurora Sundberg
Eero Henriikki Tamminen
Aada Elise Tervo
Lyydia Helga Evelia Tuomaala
Kerttu Iiris Maria Tuovinen
Vienna Helga Sofia Tuunanen
Matias Oso Uuksulainen
Jooa Matteo Vesala
Onni Antti Julius Virnes
Miko Aaro Matias Virtanen
Vilho Aatos Yläpöntinen

KUOLLEET

Anja Kyllikki Ahonen 99 v
Salli Inkeri Moioiso 98 v
Impi Irene Suutarinen 98 v
Veli Tapio Mattila 97 v
Pentti Sakari Jarva 96 v
Elli Johanna Kauranen 96 v
Irma Kaarina Sihvonen 94 v
Hilka Maria Kettunen 93 v
Erkki Emil Naarminen 93 v
Lyyli Vieno Elna Nikara 93 v
Helena Tellervo Ristolainen 93 v
Terttu Hilve Tyynelä 93 v
Mirja Helena Hiltunen 92 v
Armi Annikki Hytönen 92 v
Eila Helinä Orvokki Lehtonen 92 v
Eila Aino Unelma Niskanen 92 v
Helka Kolu 91 v
Eila Maria Mutikainen 91 v
Taimi Anneli Laitinen 90 v
Alpo Aarre Autio 89 v
Unto Ilmari Johansson 89 v
Sinikka Lilja Kallioinen 89 v
Enne Mirjam Kinnunen 89 v
Anja Maria Kuikka 89 v

Marjatta Impi Tamminen 89 v
Rauha Kyllikki Tanskanen 89 v
Pertti Ruotsalainen 88 v
Impi Lyly Hyttinen 87 v
Rauha Annikki Pääkkönen 87 v
Jorma Juhani Hakala 86 v
Mirja Annikki Pasanen 86 v
Raimo Kalevi Tikka 86 v
Kaija Anneli Ahonen 85 v
Matti Eino Antero Hinkkanen 85 v
Veli-Pekka Nurmi 85 v
Vaino Onni Kalevi Perälä 85 v
Anja Orvokki Aalto 84 v
Kaija Liisa Oksanen 84 v
Martti Kullervo Pihlajisto 84 v
Jorma Antero Pynnönen 84 v
Aaro Ensio Sohlman 84 v
Bo Kristian Mauritz Wickström 84 v
Raii Maria Kuorelahti 83 v
Lauri Juhani Helste 82 v
Pirkko Marjatta Keinänen 82 v
Martti Ahti Olavi Ritoranta 82 v
Sirkka Liisa Arho 81 v
Kirsti Marjatta Nieminen 81 v
Kaarlo Artturi Nummelin 80 v
Kaarlo Henriikki Sakko 80 v
Ritva Irmeli Satola 79 v
Kirsti Tuulikki Nyssönen 77 v

Ritva Anneli Aaltonen 76 v
Pirkko Marketta Luoma 76 v
Erkki Juhani Oksanen 76 v
Pekka Olavi Heino 75 v
Sirkka Kaarina Katajalahti 74 v
Leila Kaarina Heinonen 72 v
Maija Riitta Simonaho 72 v
Arja Kyllikki Kervinen 71 v
Mariitta Anna-Liisa Seppälä 71 v
Keijo Tapani Tuominen 69 v
Jari Benjamin Lähteinen 68 v
Viljo Vornanen 67 v
Jorma Tapio Uusi-Einola 66 v
Pentti Kalevi Äijänen 65 v
Arja Sinikka Syvänen 63 v
Raino Aaro Saarinen 62 v
Harri Juhani Suokas 61 v
Merja Anneli Vainio 59 v
Tuomo Petri Juvakka 54 v
Mimmi Minna Marika Tuohimäki 54 v
Hannu Juhani Salo 48 v
Sanna-Maarit Peltomaa 47 v
Marko Olavi Hölttä 45 v
Jaana Hannele Lamberg 44 v
Juha Kalevi Poikonen 44 v
Mette Ellen Aurora Myyry 5 kk

Matka joulun salaisuuteen alkaa hiljalleen. On kuin joku koskettäisi syvään kaipaukseen, on kuin joku syyttäisi yöhön kynttilän, liekin, joka valollansa voittaa pimeän.

Anna-Mari Kaskinen

Kolumni

Joka apua saa sitä tajuu myös antaa

Pave Maijasen laulu *Pidä huolta* ei ole joululaulu, mutta sen sanat sopivat hyvin myös joulun aikaan: "*Pidä huolta itsestä ja niistä, jotka kärsii. Anna almu sille, joka eläkkeeseen sen tarvii. Muista siellä rakentaa, missä koti maahan sortuu*".

Tuntuu, että tämä laulu on entistäkin ajankohtaisempi seuratesamme uutisia sotien aiheuttamista kotien sortumisista ja muusta kärsimyksestä. Jälleen kerran taistellaan Lähi-idässä, ja Ukrainassakin jatkuu lohduton sota. Kansainväliselle hätäavulle on suuri tarve näillä alueilla ja monissa muissakin maissa. Unohtamatta, että omissa maassammekin on paljon niin aineellista kuin henkistä hätää.

Pave Maijasen laulu jatkuu muistuttaen auttamisen vastavuoroisuudesta: "*Sillä jokainen, joka apua saa, sitä joskus tajuu myös antaa*". Jokainen meistä on lähimmäisistään riippuvainen. Muiden huolenpidon kohteena olemme erityisesti elämän alussa ja loppupuolella, mutta usein siinä välilläkin. Avun saaminen on usein elämäntutkua auttajaksi oppimiseen.

Auttamisen perusta luodaan oikeudenmukaisten ja huolta pitävien yhteiskunnallisten rakenteiden ja palvelujen myötä. Joulun aikaan ja muulloinkin kuitenkin myös "almuilla" eli erilaisella vapaaehtoisella avustustoiminnalla saadaan aikaan paljon hyvää. Jokainen lahjoitettu lantti ja seteli tai avustuksen siirtävä näppäimen painallus on tärkeä toivon tuoja. Almu eli apu voi olla myös oman ajan käyttämisestä, toisen huolteen kuuntelemista tai omien käden taitojen ja muun osaamisen jakamista. Auttamisen mahdollisuuksia on paljon.

Seurakunnassa adventin ja joulun aika alkaa hoosiannaa laulamalla. Tuo sana tarkoittaa "auta". Auttaminen on joulun ytimessä. Kauneimpien joululaulujen ohessa kannamme kolehteja maailman lasten hyväksi. Seurakunta toimii myös paikallisen avun kanavana. Suuri kiitos monille yhdistyksille, liikeyrityksille ja yksityisille lahjoittajille, jotka olette seurakunnallemme lahjoittaneet tai lahjoittamassa jouluapua jaettavaksi, milloin lahjakortteja, milloin ruokatarvikkeita, milloin vaikkapa kukkia. Diakoniatyömme kautta apu menee perille ja tuo paljon iloa joulun viettoon.

Pave Maijasen laulun sanat *Pidä huolta* ovat meille kehoitus rakastaa lähimmäisiämme ja itseämme. Ne ovat myös meidän oma pyyntömme lähimmäistemme suuntaan. *Pidä huolta* on myös kuin lyhyt rukous. *Pidä huolta*, Jumala. *Pidä huolta* lapsista sodan jaloissa, *pidä huolta* sairaista, *pidä huolta* kaikista kärsivistä. *Pidä huolta* ja maailmastasi huolta niin kuin erran kapaloihin käärityssä Seimen lapsessa ilmoitit hyvän tahtosi ja rakkautesi luomaasi maailmaa kohtaan.

Arto Viitala
Kirkkoherra

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Kauneimmat JOULULAULUT

Vapaa pääsy, vapaaehtoinen kolehti Suomen Lähetysseuran lähetystyölle.
Lisätiedot: jyvaskylanseurakunta.fi

SUNNUNTAI 3.12.

Klo 19 Kankaan sauna Kympinkatu 3

MAANANTAI 4.12.

Klo 18 Lasten kauneimmat joululaulut Neulaskoti, Pihkatie 4

TIISTAI 5.12.

Klo 15 Ravintola Rentukka Taitoniekantie 9

Klo 18 Kauneimmat joululaulut -karaoke Satamakapteeni, Korpilahdentie 8

TORSTAI 7.12.

Klo 18 Vuorilammen laavu Huhtasuonkatu

Klo 18 Nuorten kauneimmat joululaulut Palokan kirkko, Rovastint. 8

Klo 18 Puuppolan koulu Puuppolankoskentie 93

Klo 19 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2

PERJANTAI 8.12.

Klo 18 Table en Bois Vuorenlahdenkatu 38, Säynätsalo

Klo 20 Ravintola Sherwood Pihkatie 4, Keljonkangas

SUNNUNTAI 10.12.

Klo 15 Lasten Kauneimmat joululaulut Sepän Kipinä, Ahjokatu 3-5

Klo 16 ja 18 Kaupunginkirkko Kirkkopuisto

Klo 16 ja 19 Kuokkalan kirkko Syöttäjänkatu 4

Klo 16 Kortepohjan srk-keskus Isännäntie 4

Klo 18 Tikkakosken helluntaiseurakunta Koivulammenkatu 1

MAANANTAI 11.12.

Klo 13.30 Aseman Pysäkki Hannikaisenkatu 27-29

TIISTAI 12.12.

Klo 18 Lucia med veckomassa och de vackraste julsångerna Keltinmäki kyrka, Keltinmäentie 10

Klo 18 Lasten kauneimmat joululaulut Korpilahden srk-talo, Kirkonmäentie 2

KESKIVIIKKO 13.12.

Klo 18 Nuorten ja perheiden kauneimmat joululaulut Majakka, Myllylammenkatu 6, Tikkakoski

TORSTAI 14.12.

Klo 11 Aseman Pysäkki Hannikaisenkatu 27-29

Klo 18 Lasten kauneimmat joululaulut Säynätsalon srk-koti, Saarnatie 2

Klo 18 Lasten kauneimmat joululaulut Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11

Klo 18 Ylä-Muuratjärven kylätalo Petäjäviedentie 2178, Korpilahti

Klo 18 ja 20 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2

Klo 19 Christmas Carols Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto

PERJANTAI 15.12.

Klo 18 Vaarunhovi Oittilantie 101, Korpilahti

LAUANTAI 16.12.

Klo 10 ja 12 Lasten kauneimmat joululaulut Taulumäen kirkko, Lohikoskentie 2

Klo 15 Perheiden kauneimmat joululaulut Palokan kirkko, Rovastintie 8

Klo 18 ja 20 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2

SUNNUNTAI 17.12.

Klo 14 Kauneimmat joululaulut & arpajaiset Neulaskoti, Pihkatie 4

Klo 15 Sepän Kipinä Ahjokatu 3-5

Klo 15 Korpilahden kirkko Kirkonmäentie 1

Klo 16 ja 18 Kuokkalan kirkko Syöttäjänkatu 4

Klo 16 ja 18 Palokan kirkko Rovastintie 8

Klo 16 Kauneimmat joululaulut ja arpajaiset Säynätsalon srk-koti, Saarnatie 2

Klo 16 ja 18 Vaajakosken kirkko Kirkkotie 11

Klo 18 Hyvä Jouluboogie feat. Mikko Vaismaa Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto

Klo 18 Keltinmäen kirkko Keltinmäentie 10

TIISTAI 19.12.

Klo 14 ja 14.45 Kauneimmat joululaulut -vesijumppa

Vaajakosken uimahalli Wellamo. Ilmoittautuminen aukeaa 8.12.: www.vello.fi/jyvaskylanliikuntapalvelut

KESKIVIIKKO 20.12.

Klo 18 Kuokkalan kirkko Syöttäjänkatu 4

Klo 18 Koivuniemen kappeli Koivuniementie 30, Vaajakoski

Klo 18 Nyrölätkö Jatkolantie 11, Nyrölä

PERJANTAI 22.12.

Klo 18 ja 20 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2

LAUANTAI 6.1.

Klo 11.30 Silmu Kilpisenkatu 8

KAUNEIMMAT JOULULAULUT -KONSERTIT

Su 10.12. ja 17.12. klo 15 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2. Vox Aurea ja KolmeKuutoset. Liput 15/10/5 euroa.

KAUNEIMMAT JOULULAULUT -MESSUT

Su 10.12. klo 11 Kuokkalan kirkko Syöttäjänkatu 4

Su 17.12. klo 12 Huhtakoti Nevakatu 1

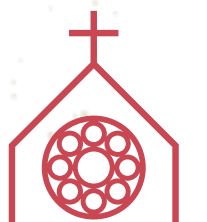
Su 17.12. klo 18 Taulumäen kirkko Lohikoskentie 2

Ke 20.12. klo 17 Nuorten Kauneimmat joululaulut -messu Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto

La 6.1. klo 16 Kortepohjan srk-keskus Isännäntie 4

JOULUN SÄVEL

Ke 13.12. ja 20.12. klo 12 Kaupunginkirkko Kirkkopuisto. Vapaa pääsy.

SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

Kauneimmat Joululaulut tuovat toivoa!

Anna joululahjasi kehittyvien maiden heikoimmassa asemassa oleville lapsille. Osallistu kolehtiin tai lahjoita haluamasi summa MobilePaylla.

MobilePay

Lahjoita
haluamasi summa
numeroon:

61408